

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia – stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. c, d i g ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia przewiduje zmiany w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z późn. zm.), określającego podstawę programową kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego i technikum.

Proponowane zmiany polegają na:

- 1) uzupełnieniu podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język polski;
- 2) określeniu podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński – zakres podstawowy;
- 3) zastąpieniu podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu podstawy przedsiębiorczości – podstawą programową kształcenia ogólnego dla przedmiotu biznes i zarządzanie – zakres podstawowy oraz określeniu podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu biznes i zarządzanie – zakres rozszerzony.

1. Uzupełnienie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język polski

Proponowana zmiana polega na dodaniu części dotyczącej zalecanych gier o walorach edukacyjnych. Gry wideo stanowią jeden z kluczowych elementów współczesnej kultury. Cyfrowe opowieści angażują dziesiątki milionów odbiorców, dając podstawy do przeżywania pasjonujących opowieści. Ponadto pozwalają rozwijać umiejętności psychomotoryczne, a także są przestrzenią budowania międzyludzkich relacji i źródłem artystycznej ekspresji. Przykładem takich gier są: „This War of Mine” oraz „Gra Szyfrów”, które z uwagi na konteksty pedagogiczne i społeczne, proponuje się dodać do podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język polski. Gry te są dostępne bezpłatnie m.in. za pośrednictwem

prowadzonej przez Ministra Edukacji i Nauki Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej www.zpe.gov.pl.

2. Dodanie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński

Jednym z podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa, ustalonych przez Ministra Edukacji i Nauki na rok szkolny 2021/2022, i kontynuowanym w roku szkolnym 2022/2023, jest działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.

W związku z powyższym, mając na względzie korzyści, jakie daje nauka języka łacińskiego (uczy logiki, myślenia, kultury, jest również ogromną pomocą w nauce języków obcych nowożytnych), proponuje się określenie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński, który będzie mógł być nauczany w liceum ogólnokształcącym i technikum jako drugi język obcy.

W konsekwencji tej zmiany, począwszy od roku szkolnego 2023/2024 uczniowie klasy I liceum ogólnokształcącego i technikum będą mogli uczyć się (jeżeli szkoła będzie miała taką ofertę) języka łacińskiego jako drugiego języka obcego (zamiast drugiego języka obcego nowożytnego).

Aktualna podstawa programowa kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego i technikum obejmuje podstawę programową kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński i kultura antyczna, który może być nauczany jako przedmiot do wyboru w zakresie podstawowym w klasie I oraz w zakresie rozszerzonym w całym cyklu kształcenia.

Celem wprowadzenia zmian do podstawy programowej kształcenia ogólnego (dla liceum ogólnokształcącego i technikum) jest umożliwienie nauki języka łacińskiego jako drugiego języka obcego, stąd też podstawa programowa kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński – zakres podstawowy została opracowana analogicznie do podstawy programowej języka obcego nowożytnego i obejmuje warianty: nauka języka od podstaw i kontynuacja nauki języka ze szkoły podstawowej – w zależności od tego czy nauczanie będzie stanowiło kontynuację nauki języka łacińskiego ze szkoły podstawowej, czy też będzie prowadzone od podstaw.

Wyjaśnić należy, że proponowana podstawa programowa kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński nie może w sposób zasadniczy różnić się od obecnie istniejącej dla przedmiotu język łaciński i kultura antyczna, ponieważ prowadzi do tego samego celu, jakim jest opanowanie przez ucznia gramatyki i leksyki języka łacińskiego. Nie oznacza to jednak, że nie

ujmuje pewnych różnic: dotyczą one przede wszystkim kształcenia bardziej skomplikowanych umiejętności tłumaczenia, które są przewidziane w przedmiocie język łaciński i kultura antyczna, a w znacznie mniejszym stopniu w ramach przedmiotu język łaciński. Wynika to z faktu, że umiejętność przekładu wymaga bardziej skomplikowanych kompetencji, w tym posiadania lepszej, rozleglejszej znajomości kodów kulturowych. W podstawie programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński jest też położony mniejszy nacisk na kształcenie wiedzy o gramatyce, a większy na stosowanie reguł gramatycznych, co wynika z rozwoju metodyki nauczania języka łacińskiego.

W związku z powyższym w szkołach ponadpodstawowych będą możliwe następujące możliwości uczenia się języka łacińskiego:

- 1) uczeń może wybrać (jeżeli szkoła ma taką ofertę) przedmiot język łaciński i kultura antyczna w zakresie podstawowym (tylko w klasie I) – obecnie występująca możliwość;
- 2) uczeń może wybrać (jeżeli szkoła ma taką ofertę) przedmiot język łaciński i kultura antyczna jako jeden z przedmiotów w zakresie rozszerzonym – obecnie występująca możliwość;
- 3) uczeń będzie mógł wybrać (jeżeli szkoła będzie mieć taką ofertę) – zamiast drugiego języka obcego nowożytnego język łaciński – w zakresie podstawowym.

Możliwość nauki języka łacińskiego (zamiast drugiego języka obcego nowożytnego) jest opcją niezależną od dotychczasowej możliwości uczenia się (wyboru) w szkołach ponadpodstawowych przedmiotu język łaciński i kultura antyczna (w zakresie podstawowym lub w zakresie rozszerzonym).

Dodać należy, że w konsekwencji określenia podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu język łaciński – zakres podstawowy, są planowane również zmiany w egzaminie maturalnym, polegające na możliwości przystąpienia do egzaminu maturalnego z tego języka z przedmiotów obowiązkowych, w części pisemnej od roku szkolnego 2026/2027.

Na poziomie rozszerzonym (tak jak dotychczas) uczniowie będą mogli przystąpić do egzaminu maturalnego z przedmiotu język łaciński i kultura antyczna.

3. Zastąpienie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu podstawy przedsiębiorczości podstawą programową kształcenia ogólnego dla przedmiotu biznes i zarządzanie (zakres podstawowy) oraz określenie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu biznes i zarządzanie (zakres rozszerzony)

W projekcie proponuje się zastąpienie przedmiotu podstawy przedsiębiorczości przedmiotem biznes i zarządzanie (zakres podstawowy). W stosunku do podstawy programowej kształcenia ogólnego dla podstaw przedsiębiorczości – w celu nadania bardziej praktycznego wymiaru nowemu przedmiotowi (biznes i zarządzanie), w projekcie proponuje się redukcję i zmianę części zagadnień. Ograniczenie zagadnień dotyczy przede wszystkim zagadnień makroekonomicznych, natomiast problematyka finansów osobistych oraz rozwój kompetencji miękkich zastąpiły część zagadnień teoretycznych.

Proponuje się wprowadzenie także podstawy programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu biznes i zarządzanie w zakresie rozszerzonym, co będzie skutkowało możliwością nauczania tego przedmiotu w szkołach ponadpodstawowych – jako jednego z przedmiotów rozszerzonych do wyboru przez uczniów począwszy od roku szkolnego 2023/2024, a w konsekwencji również możliwością przystąpienia do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu na poziomie rozszerzonym (począwszy od roku szkolnego 2026/2027).

Celem wprowadzenia nowego przedmiotu (biznes i zarządzanie) w zakresie podstawowym i zakresie rozszerzonym jest dostosowanie kształcenia uczniów szkół ponadpodstawowych w tym obszarze do potrzeb rynku pracy czy też uczelni oraz wyposażenie młodych ludzi w kompetencje, które pozwolą im na rozumienie i sprawne funkcjonowanie w świecie finansów i zarządzania oraz podejmowanie odpowiedzialnych decyzji finansowych. W ramach nowego przedmiotu, obok pogłębienia i poszerzenia zagadnień takich jak finanse osobiste, rynek pracy czy system gospodarczy, które są już obecne w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, proponuje się także nowe treści.

Szczególne nacisk został położony na pracę w grupach, analizowanie praktycznych przykładów doświadczeń polskich i zagranicznych przedsiębiorców oraz rozwijanie kompetencji liderkich. W ramach zakresu podstawowego będą osiągnane efekty kształcenia głównie związane z kształtowaniem kompetencji przedsiębiorczych (w tym zarządzania sobą i swoimi finansami) oraz podstawowymi umiejętnościami analizy elementów otoczenia biznesowego pod kątem identyfikacji możliwych szans do uruchomienia własnej działalności gospodarczej, ale też przygotowaniem do wejścia na rynek pracy. Natomiast efekty kształcenia w zakresie rozszerzonym koncentrują się na opracowaniu planu przedsięwzięcia biznesowego lub społecznego wraz z pogłębieniem kompetencji przywódczych (w tym kierowania zespołem projektowym) i umiejętności zarządzania przedsiębiorstwem oraz rozszerzonej analizy otoczenia gospodarczego w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

W opisie warunków i sposobu realizacji przedmiotu biznes i zarządzanie położono nacisk na korzystanie w procesie kształcenia z nowoczesnych metod kształcenia, w tym uczenia się

poprzez działania i środków dydaktycznych wykorzystujących nowe technologie i narzędzia cyfrowe.

Dodatkowo w konsekwencji zmiany przedmiotu podstawy przedsiębiorczości na przedmiot biznes i zarządzanie w opisie warunków i sposobu realizacji przedmiotu geografia wprowadzono zmianę polegającą na zastąpieniu odesłania do przedmiotu podstawy przedsiębiorczości na przedmiotu biznes i zarządzanie.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Zapropionowany termin umożliwi wydawcom składanie do Ministra Edukacji i Nauki wniosków o dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników do nowych przedmiotów, tj. język łaciński oraz biznes i zarządzanie.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie podlega ocenie przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Rozporządzenie nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy

stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.